

25 Д Ж И Л Д

очерк

Элст баалгьсна аль болв чигн захд халахла, агбарт дүүдждэд, салькинд саатулгдси суньгьгуд яралдд зогсджах бахнас залгьлдата, негннь коогьгад күүцв чигн, цаагьса- снь бас негнь торлзад гарч ирэд, ут хаалгь татад, күүнд күүндлго оди- хана.

Эн суньгьгин бахис хотхр газр- мунд, тегш тег, мөстә уул, ө-шугьгу модд дэврэд мана өргн орн-нутгин аль болв чигн өнцгт күүрч залгьлда кегьгад, өдртән кедү күүн эврәннь торл-төрскидлэгьтән, ах-дүүлэгьтән күүндг болх, энүгәр дамдждж кедү өлнә керг-үүл агчмин дунд күүндг болх...

Теднә күүндә таслшгон, аль газр- ин захас болв чигн күүндсн улс нег-негнәннь үг сән тодрхагьгар мед- хин төлөд, энүг халаджд-хархд цань уга ик кергтә болна.

Нег ик чинртә Москва — Сталин- град — Элиста — Сарпуль хоорид залгьлда кеджәх год магистраль хал- мь өргн тегигт күүндлгьдннь кер- чиж гарад, Садовое селәнд ирнә. Энүг 9-ч номертә линейн-техничес- кьг участкад гадж нерәднә.

Ямаран болв чигн күүндлшиг кен күүн болв чигн бәрәд кехлә, түрү- лдж, күүндлжәх улсин оньгас болн ия-негнәс иштәгьгәр күүцнә. Терүг наснь туршарт эн күүндлшт күүдлн гидж үөнүг цәәджд йовх Михаил Алек- сеевич Кукс дегд сәәнәр меднә. Ха-

мдан күүдлжд бәәх улстагьган участкад темдглад авчкад: кен альд оч күүдл- хән эртәснь күүндәд авчкихана. Тийгджд күүдлсн күүдлмш бийсдн ик туста болна.

Увлин сүүл сар билә. Хавр талкин дийлджд йовх замд, күүн уга нарн толян өгч, газр джиирүүлсн бол- джагьгад, дакад бүтнэгьгүрәд, шү- рүүн салькин үләджд, теггәр дуридан альвлна. Терүнә хөөн хар үүлн ба- рхлзад, галзурджд бәәх юмшнньгар, йиртмджин бәәдлгид бүтәджд, шуургьн шуурна. Тер цагт газр теньгьр хойр ниилджд, кеер йовх мал-хард чигн, күүнә кедж йовх күүдлмшт чигн хор- лтан хальдана. Нег ним аамшг эн участкад болв.

Михаил Алексеевич хойр зуи арви дуунад бәәх участкиннь бахн, сунь- гьгудинь негиг чигн үлдәл уга нүдә- ри үзәд, гарарн бәрджд, сард нег эр- гәд йовджд халаһнә. Нег дакджд тер ут хаалгьгас хәрдж ирәд амрад кевтв.

— Линий эвдрджд оч, — гиджд сө- өни өрәллин алднд гентки Элстәс зән- нэг ирв. Участкин ахлач Михаил Алексеевич адгьджд орнасн босн, те- лефона трубкад авад күүнджд халаһәр седхлә, хәрү өгхш. Ода деерән аль- дннь эвдркә гарснь медгдәд уга. Бал- ковскд бәәх линейн-техническ күүд- ләч Поздний Федор Кирилловичәр да- мджулад, цуг участкасар залгьлда кедж халав. Удлго Садовое Целинн хойрин хооридк линийд эвдркә гар-

снь ил медгьв. Эн эвдркә ясхар Бал- ковскас Ф. К. Поздний, Садовкас Ф. А. Кукс гарчхав. Михаил Алек- сеевич шулуи болдгар хувцан үмөджд авад теднә өмнәс гарв.

Нүүд чичм харнэгьгу, галзурсн саль- кин күүнә хорма арәд, өрчәр цокад бәәв ю-күүн медгдхш. Арви тави ду- унад йовсна хөөн, нег бахн хамхрсн, наадк хойр-гурвин бахиснь далджил- ләд, суньгьгудан дүүдждлгджд, су- ньгьгудинь нег-негилгьтән оралдсн, орсн хур деернь мөстджд одснь үзгьдв. Удсн уга, хойр нөкдн дахлци ирч- хәв.

— Федор Алексеевич, Федор Ки- риллович та хойр шулуи болдгар шин нүүк малчхатн, би бахисд су- ньгьгудинь залгьнав, — гиджд Миха- ил Алексеевич кель.

Тер хойрин туслнь эврәннь күүд-

мшән кенчәв. Бийнь бахн деер дав- шдг тахан зүүгьгәд, бахнур давшв. Мөстсн бахн ташр деернь галзурсн хурта салькин бахнас салгьгад шивчкх аамшг үзүүлв.

Михаил Алексеевич бахнас таг теврн, давша йовджд, арә гиджд сунь- гьгт күүрәд, эвинь олджд эднән зал- гьв. Хөрн минутин дунд цаг зуур күүнджд бәәх залгьлда кечкәд, бий- снь шин бахисан булад, тедндән төм- рүүдинь батлжд хадв. Шин бахисан босхад диглсиәннь хөөн, үңсн бахн- сасн суньгьгудинь неджәдәр салгь- джд авад, шин бахистан залгьджд бат- лыв...

Хавр өнүггәрәд, өдр улм утдв. Бас нег ним аюлта йовдл үзгьдв. Зуни хулуи, цунцг билә. Нег дакджд дорд- ар үзгәс салькин күүдләд, ард-ардасн тасрлдсн үүлн теньгьрт нүүцхәв. Уд- сн уга, харлад, темән үүлн гарч, дарунь гал цәкләд, огьтргьгьгьгьн дун чаньгьгәрәд, хур орв.

— Чапаевин нертә совхозин өөр линий тасрджд оч — гисн зәнэг минь эн саамла ирв. Михаил Алексеевич нөкдртәгьтән түүд уга күүрч ирв. Су- ньгьгьгьн кесг бахисгид цәклгьтән цокад унчәкхсн үзгьдв. Гал цәклгьтән, огьтргьгьн дун улм-улм чаньгьгәрәд, шүрүүн салькар орджах хур эднә күү-

длмшт ик саалтг болад бәәв. Болв эн үзгьдждәх аамшгин эвинь олджд дийләд, ягьгад болв чигн линийән ясх төр бийсиннь өмн тәвб.

Арв гар дуунад бәәсн селәнәс бахис болн суньгьгуд авч ирәд, цаг давулл уга линийән кеджд дуусв. Ке- дү ним аамшгтә йовдлмуд, кесг джи- лин эргид күүдлжд йовх 9-ч номертә участкин гардач Михаил Алексеевичд үзгьдсн болх!.. То уга. Тер эврәннь ухарлыг эв-аргьгарн ямаран болв чигн зовлнэгьгид дийлд уга гар- дмн биш. Тегәд чигн олд күүдлчир дунд Михаил Алексеевич ик күүндтә.

Залгьлдана министерств энүнә тоомсрта күүдлмшинь темдглад, кесг дакджд Күүндлгьтән граматар ачлад, сара джалвар мөрәллә. Эн джил зал- гьлдана күүдлмшин үвлә белдвриг болзгаснь урд күүцәгьгад, өөрән бәә- сн 8-ч номертә линейн-техническ участкад оч 80 дуунад линийинь яс- лджд, бригадарн дөнү болчхав. Зал- гьлдана министерствин комисс, Ми- хаил Алексеевич гардждах 9-ч но- мертә линейн-техническ участкаг «Йир сән» гисн, темдгтәгьгәр үвлә эддлгьнд авб.

Михаил Алексеевичиг хөрн тави джил хооран, хамдан күүдлжд йовси (Чилгчнь 4-ч халх).